

Jaarverslag 2022

Cultuurkwadraat = kunst & cultuur in meervoud | van & voor iedereen

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie	
2.	Bestuursverslag.....	
2.1	Inleiding	
2.2	Werkgebied Cultuureducatie	
2.3	Werkgebied Cultuurversterking	
2.4	Werkgebied Cultuuracademie	
2.5	Organisatie.....	
2.6	Tot slot	
3.	Verslag raad van toezicht.....	

1. Algemene informatie

Stichting Cultuurkwadraat is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en gevestigd aan de Kuiperspoort 12 in Middelburg.

KvK nummer: 68344503

RSIN: 8574 02584

Stichting Cultuurkwadraat werkt met het raad-van-toezicht-model. De stichting onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie, en past deze (waar mogelijk) toe. Bij de samenstelling van het jaarverslag werden de richtlijnen van de Governance Code Cultuur gevolgd.

Doel (uit de statuten van de stichting, laatste versie van 1 november 2021)

Stichting Cultuurkwadraat stelt zich ten doel om in de Zeeuwse samenleving bij een breed en pluriform publiek het belang van cultuurdeelname in algemene zin en meer specifiek het belang van fundering en verankering van cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs en van cultuurparticipatie in het sociaal domein systematisch te bevorderen, en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De Stichting tracht dit doel te bereiken door:

- a) Het uitvoering geven aan opdrachten van overheden (rijk, provincie en gemeenten), fondsen en organisaties op het terrein van cultuureducatie, respectievelijk cultuurparticipatie en overige publieke of private (rechts-)personen;
- b) Het verwerven van bijdragen van fondsen, subsidies van overheden, giften en donaties;
- c) Zorg te dragen voor opstelling en uitvoering van provinciale scholings-, projectontwikkelings- en uitvoeringsprogramma's in Zeeland in samenwerking met culturele organisaties en instellingen, onderwijsorganisaties, organisaties in het sociaal domein en andere betrokkenen;
- d) Het aangaan van meerjarige samenwerkingsovereenkomsten met (regionale) uitvoeringsinstellingen op het terrein van cultuureducatie;
- e) Advisering, coaching, scholing en kennisoverdracht op het terrein van het beleid en de cultureel-educatieve praktijk van onderwijsorganisaties, onderwijsgevend, culturele instellingen en zelfstandige cultuuraanbieders;
- f) Het initiëren, inrichten en begeleiden van (kennis-)netwerken waarin onderwijs, sociaal domein, kunst, cultuur en erfgoed samengebracht worden;
- g) Het aangaan van provinciale projecten op het gebied van cultuurparticipatie in Zeeland.

In maart 2022 heeft Cultuurkwadraat een *position paper* uitgebracht met een visie en een missie voor de jaren 2022-2024. Dit visiedocument kwam tot stand binnen het bestuurlijk overleg cultuureducatie en cultuurparticipatie van Cultuurkwadraat met KCE Oosterschelderegio, KEW en Toonbeeld. Het *position paper* kreeg instemming van de raad van toezicht op de vergadering van 28 maart 2022.

Visie (uit de position paper van maart 2022)

Kunst & cultuur nemen een belangrijke plek in de Zeeuwse samenleving in. Cultuureducatie en cultuurparticipatie bieden mogelijkheden om die samenleving op intrinsieke en creatieve wijze te ontdekken en beleven. Ze doen een beroep op ieders verbeeldingskracht. Ze inspireren en verrijken, maken nieuwsgierig en vaardig, zorgen voor diversiteit en voor verbinding, bevorderen de gezondheid en dragen bij aan maatschappelijke ontwikkeling op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid. De visie van Cultuurkwadraat is dat die rol en betekenis van kunst & cultuur in Zeeland nog sterker kan worden ingezet. Hiermee sluit Cultuurkwadraat aan op de Ontwikkelagenda Cultuurveld 2022-2024 van de Provincie Zeeland.

Trefwoorden binnen onze visie zijn: samenwerking, verankering, gelijke kansen, verbinding, diversiteit en inclusie. Want cultuur is van en voor iedereen.

Missie (uit de position paper van maart 2022)

Cultuurkwadraat is een provinciale advies- en ondersteuningsorganisatie voor het inzetten van kunst & cultuur in onderwijs en maatschappelijk veld, voor deskundigheidsbevordering hierover, voor versterking van de culturele sector en vernieuwing van cultuurbeleid in Zeeland. We begeleiden regelingen en projecten, ontwikkelen producten, zetten trainingen op en bouwen aan een netwerk.

We werken samen met culturele organisaties, zelfstandige cultuurprofessionals, onderwijs- en maatschappelijke organisaties en de Zeeuwse overheden. In het bijzonder werken we samen met de regionale centra KCE Oosterschelderegio, KEW (Walcheren), Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen) en Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen.

Cultuurkwadraat is zich sinds 1 april 2022 gaan richten op vier werkgebieden

1. Cultuureducatie
2. Cultuurparticipatie
3. Cultuurversterking
4. Cultuuracademie

Dit jaarverslag over 2022 is opgebouwd aan de hand van het jaarplan 2022 (*goedgekeurd door de raad van toezicht op 6 december 2021*). Dat jaarplan richtte zich vooral nog op het werkgebied Cultuureducatie. Enkele onderdelen zijn nu al ondergebracht in de werkgebieden waarin ze in het jaarplan 2023 zijn gerangschikt.

De videoverbeelding van dit jaarverslag is terug te vinden op onze website:

<https://cultuurkwadraat.nl/cultuurkwadraat/jaarverslag>

In de infographic op dezelfde webpagina zijn al onze activiteiten samengevat.

2. Bestuursverslag

2.1 Inleiding

Het jaarverslag 2022 betreft het zesde verslagjaar van stichting Cultuurkwadraat. De werkzaamheden van Cultuurkwadraat zijn, sinds de oprichting van de stichting in 2017, van één regeling uitgebreid naar tien projecten en regelingen in 2022. En deze groei zal zich nog gestaag voortzetten. Eind 2022 ontving Cultuurkwadraat een omvangrijke opdracht van de Provincie Zeeland om in de jaren 2023 en 2024 in het kader van de Ontwikkelagenda Cultuurveld 2022-2024 bij te dragen aan de versterking van het opleidings- en beroepsklimaat van de cultuursector, gericht op de verdere professionalisering van het veld. Dit zowel door het creëren van startersplekken als het bundelen van kennis op het gebied van de arbeidsmarktvoorwaarden en door bij te dragen aan de loopbaanontwikkeling van de sector, gericht op de vorming van een nieuwe generatie culturele leiders. De werkzaamheden zijn ondergebracht in onze werkgebieden Cultuurversterking en Cultuuracademie.

In maart 2022 werd een *position paper* uitgebracht, waarin Cultuurkwadraat voor de komende jaren uiteengezet werd als provinciale advies- en ontwikkelingsorganisatie voor kunst & cultuur in Zeeland. Dit visiedocument kwam tot stand binnen het bestuurlijk overleg cultuureducatie en cultuurparticipatie van Cultuurkwadraat met de regionale cultuurpunten KCE Oosterschelderegio, KEW (Walcheren) en Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen). De raad van toezicht gaf in zijn vergadering van 28 maart 2022 aan achter deze koers te staan. Vanaf 1 april werkt Cultuurkwadraat met de slogan:

Cultuurkwadraat = kunst & cultuur in meervoud | van & voor iedereen

Cultuurkwadraat ging zich vanaf dat moment richten op een kwadrant van vier werkgebieden:

1. Cultuureducatie
2. Cultuurparticipatie
3. Cultuurversterking
4. Cultuuracademie

In dit jaarverslag over 2022 wordt teruggeblikt op regelingen en projecten binnen de werkgebieden Cultuureducatie, Cultuurversterking en Cultuuracademie. Binnen het werkgebied Cultuurparticipatie werd een project voorbereid i.s.m. VluchtelingenWerk Nederland: CultuurCompagnon. Hiervoor werd een subsidieaanvraag ingediend bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. Omdat de uitvoering van het project pas in 2023 zal plaatsvinden, zal ook pas in het jaarverslag over 2023 uitgebreider op dit project en het werkgebied Cultuurparticipatie worden ingegaan.

Vastgesteld mag worden dat Cultuurkwadraat inmiddels geheel eigen positie heeft ingenomen als advies- & ontwikkelorganisatie binnen het onderwijs en het cultuurveld in Zeeland en deze momenteel ook verwerft binnen het maatschappelijk domein. Dit in goede afstemming met de regionale cultuurpunten in Zeeland. Ook is Cultuurkwadraat Zeeuws aanspreekpunt voor landelijke en andere provinciale kennispartners, zoals LKCA en Raad van 12.

2.2 Werkgebied Cultuureducatie

2.2.1. Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CmK3)

Het jaar 2022 was het tweede uitvoeringsjaar van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 3.

Op 30 maart vond de Zeeuwse Inspiratiedag Cultuuronderwijs #3 plaats. Na de online editie #2 in het coronajaar 2021 werd bij de voorbereiding van editie #3 wederom voor een online Inspiratiedag gekozen, welke in het teken stond van 'Verwondering'. Er waren 85 deelnemers. Zij volgden eerst de boeiende keynote van Nathalie Beekman over haar onderzoek op het grensvlak van kunst en filosofie. Daarna kon men deelnemen aan twee rondes van inspiratiesessies, waarbij elke ronde drie opties kende. Tussendoor hield moderator Arieke van Liere interviews met adviseurs van de drie regionale cultuurpunten om te laten zien en horen wat 'Verwondering in hun 'werkpraktijk betekende.

De keynote van Nathalie Beekman, de inspiratiesessies en vooral de filmpjes die werden gemaakt over mentale en praktische verwondering in onderwijs en kinderopvang in Zeeland, zijn nog te volgen via:

<https://cultuurkwadraat.nl/cultuureducatie/inspiratie/zeeuwse-inspiratiedag-cultuuronderwijs-2022-3>

In het tweede uitvoeringsjaar van CmK3 zijn de werkzaamheden binnen programmalijnen 1 (Informatie & Inspiratie) en 2 (Versterking & Verankering) van het projectplan 'Bouwen aan het Zeeuwse atelier voor de verwondering' in de Oosterschelregio en Walcheren volop in uitvoering. Dit kenmerkt zich onder meer door het aantal ingediende actieplannen, met name gericht op de bouwsteen Ontwikkeling. In Zeeuws-Vlaanderen waren de werkzaamheden ook in 2022 nog voor een groot deel gericht op programmalijn 1 (Informatie & Inspiratie), maar ook hier werd in 2022 een actieplan ingediend. Ook in programmalijn 3 (Verbreding & Verbinding) werden enkele actieplannen ingediend, zowel in verbinding van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie, als cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Het totaal aantal ingediende actieplannen in 2022 bedroeg 29.

M.b.t. het Werkplan 2023 is in november een inventarisatie van mogelijke aanpassingen gedaan.

Het totaal aantal deelnemende scholen aan Cultuureducatie met Kwaliteit in 2022 bedroeg 75. Hierbij moet worden opgemerkt dat in 2022 een aantal scholen ook heeft gekozen voor het inzetten van middelen voor versterking van de cultuureducatie uit andere regelingen, zoals het Nationaal Programma Onderwijs of School en Omgeving, in plaats van Cultuureducatie met Kwaliteit. Cultuurkwadraat heeft dit ook onder de aandacht van het LKCA en FCP gebracht. Voorjaar 2023 zal een inhoudelijk verslag over de eerste twee uitvoeringsjaren van CmK3 worden opgeleverd. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de analyse van 52 ingevulde Evi rapportages. Evi is de digitale tool waarmee een basisschool inzicht krijgt in waar men staat met kunst- en cultuuronderwijs, wat men verlangt voor de toekomst en hoe men dat kan aanpakken. Met dit inhoudelijk verslag kan een eerste balans worden opgemaakt in hoeverre CmK de cultuureducatie ook echt verduurzaamt in Zeeland.

Er werden in 2022 4 digitale nieuwsbrieven uitgegeven, gericht op cultuureducatie.

2.2.2. Reizen in de Tijd door Zeeland

Ook voor dit project gold dat 2022 het tweede jaar van uitvoering was. Inmiddels zijn we over de helft van de uitvoeringsperiode (t/m 2023). Het jaar startte op 24 januari met een bijzondere onlinebijeenkomst vanuit Bevrijdingsmuseum Zeeland in Nieuwdorp. Tijdens deze bijeenkomst werden de eerste 5 Zeeuwse erfgoededucatielessen door gedeputeerde Anita Pijpelink online gezet op de landelijke digitale platform van Reizen in de Tijd én werden de 8 nieuwe musea bekendgemaakt die in 2022 een samenwerkingsverband met scholen aangingen voor creatie van nieuwe bezoeken.

Deze 8 samenwerkingsverbanden leverden in 2022 5 nieuwe bezoeken op. Voor een terugblik op de bijeenkomst van 24 januari: <https://cultuurkwadraat.nl/cultuureducatie/reizen-in-de-tijd/fase-twee>

Naast de ontwikkeling van bezoeken ging ook in 2022 aandacht uit naar deskundigheidsbevordering. In januari/februari werd een training 'Van Rondleiden naar Begeleiden' verzorgd (vier bijeenkomsten), waaraan in totaal 43 museummedewerkers deelnamen. In september/november werd de training 'Wijzer met Erfgoededucatie' voor museummedewerkers van Het Warenhuis in Axel georganiseerd. Voor de basisscholen: Het Talent, De Ravensteinschool en Laureyn werd de training 'Erfgoed: een klas vol spullen' georganiseerd, hieraan hebben 42 leerkrachten deelgenomen. In totaal hadden de 5 trainingen 85 deelnemers. Helaas bleek het in 2022 nog niet mogelijk het beoogde kennisnetwerk binnen Reizen in de Tijd door Zeeland op te zetten.

Er werden in 2022 2 digitale nieuwsbrieven van Reizen in de Tijd door Zeeland uitgegeven.

2.2.3. Proeftuin Muziekeducatie Zeeland

Voor de Proeftuin Muziekeducatie was 2022 het afsluitende jaar. Maar liefst 58 Zeeuwse scholen hebben in de afgelopen 2 jaar deelgenomen aan de Proeftuin Muziekeducatie: 24 scholen uit Zeeuws-Vlaanderen via de MuziekMatch en 34 scholen uit de Oosterschelderegio en Walcheren, direct binnen de Proeftuin Muziekeducatie.

In de Proeftuin stond de vraag van het onderwijs centraal. Dit betekende dat het onderwijs ook werd gevraagd om mee te ontwikkelen. Hiertoe zijn er 5 scenario's ontwikkeld: 1. 'Proeven'; 2. 'Kennismaken'; 3. 'Verdiepen'; 4. 'Specialiseren'; 5. Experimenteren. De meeste scholen kozen voor het scenario 'Verdiepen' (42%), waarin een methodiek op maat werd ontwikkeld, in samenspraak met culturele partners en er (intensiever dan Kennismaken; 32%) werd gewerkt aan deskundigheidsbevordering van de leerkracht. De Proeftuin heeft een verduurzaming van de methode bij de leerkracht opgeleverd en heeft het muziek aanbod op bijna alle scholen verhoogd. Op school is het zichtbaar dat er een verhoogd en blijvend enthousiasme is ontstaan bij de leerlingen. Wel geven veel scholen aan dat een enthousiaste leerkracht of muziekprofessional belangrijk is om die interesse vast te houden.

In schooljaar 2021-2022 hebben 5 Zeeuwse leerkrachten met een bijdrage van de Proeftuin Muziekeducatie kunnen deelnemen aan de post-hbo Vakspecialist Muziek. Deze opleiding werd in samenwerking met kennispartner HZ University of Applied Sciences aangeboden in Vlissingen. Helaas bleek het in schooljaar 2022-2023 niet haalbaar om wederom een post-hbo Vakspecialist Muziek te starten. Er was te weinig animo, waarbij de toenemende werkdruk in het onderwijs (toename

leerkrachtentekort) als belangrijke reden werd benoemd. Daarnaast is het niet haalbaar geweest om meer deskundigheidsbevordering en kennisdeling in samenwerking met kennispartners te ontwikkelen en organiseren.

Vanuit Muziekschool Zeeland, Toonbeeld en muziekwinkel Bx Music werd MuziekDepot Zeeland ingericht met 2.000 instrumenten voor leerorkesten, muzieklessen en muziekprojecten.

De Proeftuin Muziekeducatie Zeeland werd in maart 2023 verantwoord met een evaluatierapport met aanbevelingen, de eindafrekening en een inspirerende aftermovie. De aftermovie is te bekijken via: <https://cultuurkwadraat.nl/proeftuin-muziekeducatie-zeeland>

2.2.4. Culturele interventies bij de opvang van Oekraïense vluchtelingenkinderen op Zeeuwse scholen
Begin april 2022 werden Cultuurkwadraat en SportZeeland benaderd door de Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland. CPOZ had het initiatief genomen om met en vanuit de Zeeuwse gemeenten en het Zeeuwse onderwijs en samen met partnerorganisaties op het gebied van kunst & van cultuur en sport & bewegen een steentje bij te dragen aan de opvang en integratie van Oekraïense vluchtelingenkinderen in Zeeland. Cultuurkwadraat trad toe tot het daartoe ingestelde afstemmingsoverleg en werd verzocht om de coördinatie op zich te nemen om culturele interventies te bewerkstelligen bij de taalklassen, die verspreid over Zeeland werden ingericht voor de opvang van de Oekraïense leerlingen. De Provincie Zeeland stelde een subsidie beschikbaar om voor deze coördinatietaak tot voldoende capaciteit te komen.

Na in de eerste weken vooral binnen het cultuurveld de mogelijkheden te inventariseren en binnen het Zeeuwse onderwijs de regiocoördinatoren daarover te informeren, heeft Cultuurkwadraat in de periode juni-juli een directe bemiddelingsrol vervuld voor culturele interventies op Walcheren, Schouwen-Duiveland en Zuid-Beveland en in de periode september-december op Noord-Beveland. In de eerste periode werd in estafette bijgedragen aan 'Het langste schilderij ter wereld', een project van de Nederlandse kunstenaar Roel van der Linden, opgezet in Tsjechië. De Zeeuwse bijdrage startte bij enkele Primas scholen op Walcheren onder begeleiding van beeldend kunstenaars Bo de Jong en Hans Overvliet, werd overgenomen door het Taal Expertise Centrum in Zierikzee onder begeleiding beeldend kunstenaar Kianoosh Gerami en eindigde bij Albero school Het Kompas in Yerseke onder begeleiding van beeldend kunstenaar Menno de Nooijer. Het eindresultaat werd in juli gepresenteerd bij broedplaats Kipvis in Vlissingen.

In de tweede periode werd gewerkt met de Oekraïense leerlingen van basisschool De Vliete in Wissenkerke. Onder begeleiding van beeldend kunstenaars Kianoosh Gerami en Annett Fisher gingen de Oekraïense leerlingen iedere dinsdag- en woensdagochtend met diverse materialen aan de slag. Er werd getekend, geschilderd, gekleid, gevild en met meer diverse materialen gewerkt. Zowel de cultuurprofessionals als vaste leerkracht gaven aan dat de leerlingen zonder uitzondering enthousiast waren en goed meededen met de lessen. Dit in tegenstelling tot de reguliere lessen waarin de kinderen zich moeilijk konden concentreren. Het resultaat werd 21 december gepresenteerd aan de moeders van de leerlingen en burgemeester Loes Meeuwisse van de gemeente Noord-Beveland.

In maart 2023 werd een inhoudelijke verantwoording voor de uitgevoerde activiteiten en bestede middelen bij de Provincie Zeeland ingediend.

2.2.5. Filmhub Zuid

Vanaf 1 april 2022 is ook Zeeland een filmconsulent via Cultuurkwadraat vertegenwoordigd in Filmhub Zuid. Deze adviseert, ondersteunt én inspireert scholen, filmtheaters, filmmakers, aanbieders, filmdocenten en cultuurbemiddelaars in Zeeland op het gebied van filmeducatie. Maar deze zorgt er vooral voor dat filmeducatie een vaste plek in het onderwijs (PO & VO) in Zeeland krijgt. Ook wordt gewerkt aan deskundigheidsbevordering voor (aankomende) docenten.

Vooralsnog was de overeenkomst voor het filmconsulentschap Zeeland voor één jaar. Met de Zeeuwse samenwerkingspartner van Filmhub Zuid, Film by the Sea in Vlissingen, en penvoerder Natlab in Eindhoven (Stichting Plaza Futura) zal begin 2023 een evaluatie over dit eerste jaar worden belegd met het oog op verlenging (NB: ten tijde van de vaststelling van dit jaarverslag was de overeenkomst weer verlengd tot 1 april 2024). Uiteindelijke doel is vóór het einde van de CmK3 periode een vervlechting tot stand te hebben gebracht met Cultuureducatie met Kwaliteit.

Op 16 september gaf de filmconsulent een presentatie over het belang van filmeducatie voor Zeeland en welke rol filmmakers hierin kunnen spelen, bij de CineZee Industry Day tijdens Film by the Sea.

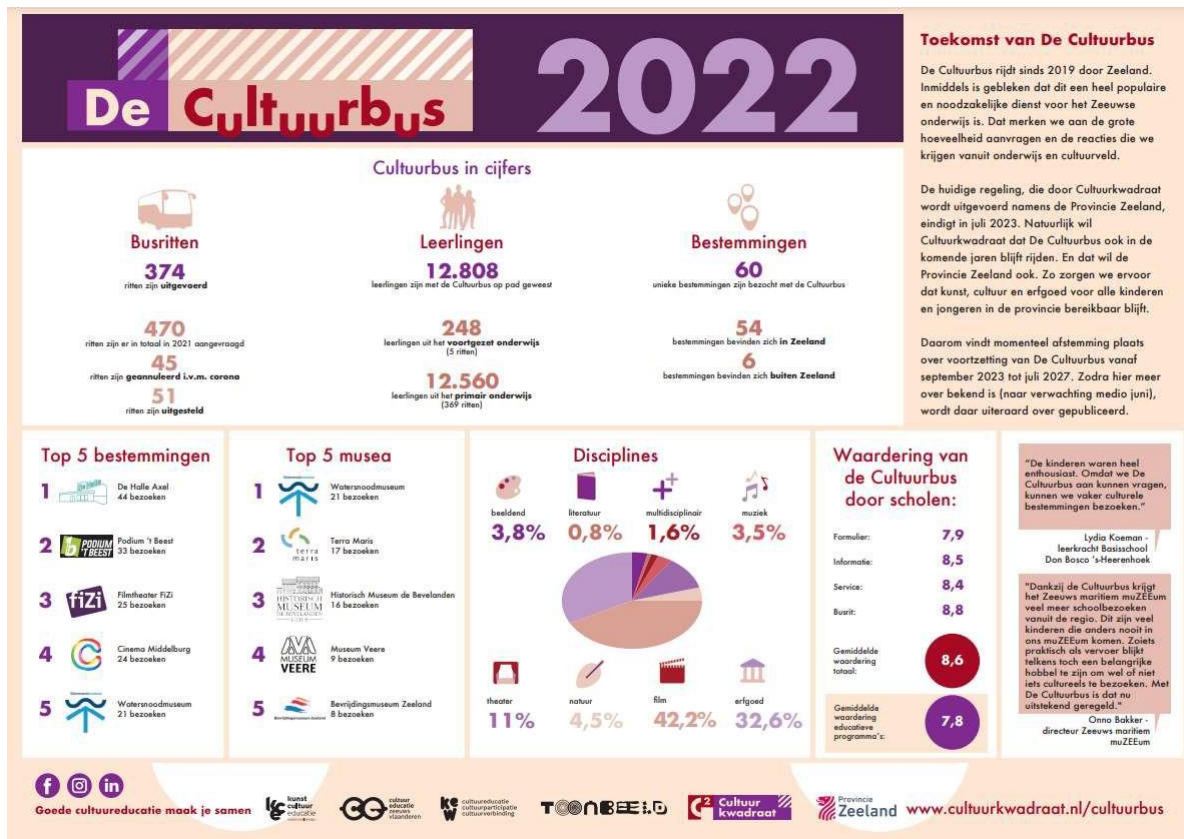

2.3 Werkgebied Cultuurversterking

2.3.1. De Cultuurbus

Gestart in schooljaar 2019-2020 en grotendeels uitgevoerd in coronatijd is De Cultuurbus (Regeling Busvervoer cultuurbezoek PO, onderbouw VO/VMBO in Zeeland 2019-2022) inmiddels een onmisbaar element in de cultuureducatieve infrastructuur van Zeeland geworden. Het aantal aanvragen voor busritten naar culturele locaties overstijgt de beschikbare mogelijkheden. Bij aanvang van de regeling ging de planning uit van 150 busritten per jaar. In 2021 waren er al 207 busritten. Omdat in de coronajaren minder kon worden gereden, konden er in de latere jaren meer ritten worden gereden. Maar alsnog stelde gedeputeerde staten van Zeeland voor het laatste schooljaar € 60.000 boven op het jaarbudget € 80.000 beschikbaar.

Uiteindelijk reed De Cultuurbus in 2022 374 keer en vervoerde maar liefst 12.808 leerlingen naar 60 unieke culturele bestemmingen. De Top 5 van bestemmingen die met de Cultuurbus werden bezocht: De Halle in Axel (theatervoorstellingen), Podium 't Beest in Goes, FiZi in Zierikzee, Cinema Middelburg (alle drie in het kader van Film by the Sea) en het Watersnoodmuseum.

2.3.2. Verrijking Zeeuwse Onderwijsarbeidsmarkt

Voorjaar 2022 werden Cultuurkwadraat en SportZeeland benaderd door 'Lesgeven in Zeeland', het Zeeuwse samenwerkingsverband binnen de Regionale Aanpak Personeelstekort Onderwijs (RAP). Verzoek was om gemeenschappelijk een verkenning uit te voeren met als doel oplossingen te vinden voor het tekort aan personeel in het Zeeuwse onderwijs door het structureel verbinden van professionals uit de sportsector en de kunst- en cultuursector aan scholen (PO en VO) in Zeeland.

Er werd een aanvraag ingediend bij en toegekend vanuit de subsidieregeling Human Capital Agenda van de Provincie Zeeland. Het project wordt uitgevoerd tussen 1 september 2022 en 1 juli 2023.

Cultuurkwadraat maakt deel uit van de stuurgroep en projectgroep. In 2022 werd vooral gewerkt aan inventarisatie en onderzoek en werden pilotscholen benaderd voor het uitwerken van enkele ontwikkelvragen. Eerste voorlopige conclusies voor Cultuurkwadraat zijn: 1. Zeeuwse onderwijskoepels zullen meer vakdocenten op het gebied van kunst & cultuur in de vaste formatie moeten opnemen; 2. In samenwerking met het hoger beroepsonderwijs (bij voorkeur binnen de provincie) zullen versneld een aantal cultuurprofessionals moeten worden bijgeschoold tot kunstvakdocenten. 3. SportZeeland en Cultuurkwadraat kunnen hierin komende jaren meer optrekken.

2.3.3. Ontwikkeling en vernieuwing van Amateurkunsten

Cultuurkwadraat werd in 2022 vanuit FCP, LKCA en Provincie Zeeland aangewezen als coördinatiepunt in Zeeland voor de uitvoering van de vanuit het rijk beschikbaar gestelde herstelsteun voor de amateurkunsten. In augustus 2022 is door Cultuurkwadraat een plan van aanpak opgesteld op welke wijze deze middelen in een eerste jaar (2023) kunnen worden ingezet.

Maar het gaat om meer dan een eenmalige impuls. Het plan van aanpak voorziet in voorbereiding van de amateurkunstsector op langduriger ondersteuning dan alleen in 2023. De staatssecretaris voor cultuur (OCW) heeft in november, in haar meerjarenbrief 2023-2025 'De kracht van creativiteit', aangegeven in te zetten op een Nationaal Akkoord Amateurkunst, dat vanaf 2024 in afstemming met provincies en gemeenten gaat worden uitgevoerd.

Onderdeel van het plan van aanpak van Cultuurkwadraat is om de regionale cultuurpunten, zoveel als hun beschikbare capaciteit toestaat, te betrekken deze ondersteuning van de amateurkunsten.

Zie ook: <https://cultuurkwadraat.nl/cultuurversterking/amateurkunst>

2.3.4. Samen in Zee - versterking cultuur in Zeeland

De Provincie Zeeland en de 13 Zeeuwse gemeenten hadden ook in 2022 een gemeenschappelijke impulsregeling voor versterking en verduurzaming van de cultuursector in Zeeland: Samen in Zee. In 2022 werden 25 aanvragen ingediend, waarvan er 15 werden gehonoreerd en waarmee het beschikbare budget voor de regeling, € 450.000, geheel werd benut.

In 2022 begeleidde Cultuurkwadraat zo'n 50 initiatiefnemers die overwogen een aanvraag in te dienen. Ook werden 2 trainingen verzorgd in het schrijven van een projectplan en opstellen van een begroting voor Samen in Zee. Daarnaast begeleidde Cultuurkwadraat in 2022 ook de adviescommissie van deze regeling. De tender van 2022 is in januari 2023 geëvalueerd. De adviescommissie heeft de Provincie en de gemeenten geadviseerd de regeling vooral voort te zetten. Het is geen post-corona regeling meer (en misschien wel nooit geweest), maar een regeling gericht op meer samenwerking en uitvoering van duurzame initiatieven, dus sterk toekomstgericht.

Zie ook: <https://cultuurkwadraat.nl/over-cultuurkwadraat/actueel/2022-12/sameninzee>

2.4 Werkgebied Cultuuracademie

De focus binnen het werkgebied Cultuuracademie lag in 2022 volledig bij scholing in het kader van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Want aan de basis van goede cultuureducatie ligt de deskundigheid van icc'ers, leerkrachten, pedagogisch medewerkers, docenten, cultuurprofessionals, vrijwilligers, educatiemedewerkers en beleidsmedewerkers. Om kennis en kunde te faciliteren, biedt de Cultuuracademie scholingsmogelijkheden die uiteenlopen van praktische workshops via interactieve verdiepingsbijeenkomsten naar gespecialiseerde cursussen of professionele leergemeenschappen.

De volgende trainingen werden Zeeland-breed en regionaal belegd:

- Basistraining Interne Cultuur Coördinator (icc)	
o Schooljaar 2021-2022	8 deelnemers
o Schooljaar 2022-2023	5 deelnemers
- Training 'Kunstprofessional in de Klas'	
o Schooljaar 2021-2022	5 deelnemers
o Schooljaar 2022-2023	4 deelnemers
- Zeeuwse Inspiratiedag Cultuuronderwijs #3	
o 30 maart 2022	85 deelnemers
- Archipel Scholen: 'Professionele Leergemeenschap (PLG) Cultuureducatie'	
Van schoolbrede visie op cultuureducatie tot uitvoering in de klas	
o Schooljaar 2021-2022	23 deelnemers
o Schooljaar 2022-2023	27 deelnemers
- Primas Scholengroep: training Interne Cultuur Coördinator	
o Schooljaar 2021-2022	8 deelnemers
- Archipel Scholen personeelsdag: workshop '(Kunst) Kijken kun je Leren'	
bij het Zeeuws maritiem muZEEum	
o 17 mei 2022	32 deelnemers
- Scholengroep Onze Wijs: workshop 'Theater & Taal'	
o 25 mei 2022	54 deelnemers
- Kinderopvang Walcheren (KOW): inspiratiewerkshops dans, muziek en beeldend	
tijdens KOW Kennismiddag	
o 31 mei 2022	64 deelnemers
- St. Jozefschool: workshop (Kunst) Kijken kun je leren, bij Museum Veere	
o 1 september 2022	18 deelnemers
- HZ University of Applied Sciences: Masterclass Cultuureducatie	
voor derdejaars pabo-studenten	
o 23 november 2022	73 deelnemers
- HZ University of Applied Sciences: post-HBO Vakspecialist Muziek	
o Schooljaar 2021-2022	5 deelnemers
Totaal	411 deelnemers

2.5 Organisatie

Stichting Cultuurkwadraat had in 2022 geen personeel in dienst. De adviseurs bij de verschillende regelingen en projecten zijn verbonden aan de regionale cultuurpunten KEW Oosterschelderegio, KEW Cultuureducatie (Walcheren), Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen) en Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen. Medewerkers van het coördinatieteam en ondersteuningsteam zijn verbonden aan KEW.

2.5.1. Coördinatie en uitvoering

Coördinatieteam

De uitvoering van de hiervoor genoemde projecten en regelingen werd aangestuurd vanuit een coördinatieteam, bestaande uit Leo Adriaanse (directeur-bestuurder), Tessa Sonnemans (programmamanager), Jacomien Kodde (coördinator) en Iris Scherphof (medewerker communicatie).

Adviseurs cultuurpunten

Cultuureducatie met Kwaliteit, Reizen in de Tijd door Zeeland en de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland werden begeleid vanuit de regionale cultuurpunten KCE Oosterschelderegio, KEW Cultuureducatie (Walcheren) en Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen, in samenwerking met Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen). De in 2022 betrokken adviseurs waren:

- KCE Oosterschelderegio: Hester Jenkins, Talitha van der Stolpe en Aart van Stiphout (tot 1 april)
- KEW Cultuureducatie: Tessa Sonnemans, Eveline Cleiren (tot 1 maart), Melissa Vos (vanaf 1 april) en Sanny Ensing (tot 1 april)
- Toonbeeld: Olga Knetsch en Marjolijn Polfliet
- Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen: Tijn Clement

Kernteam Cultuureducatie met Kwaliteit/ bestuurlijk overleg cultuurpunten

De voortgang van de uitvoering van projectplan 2021-2024 en werkplan 2022 werd gemonitord vanuit een kernteam onder leiding van Leo Adriaanse (Cultuurkwadraat), bestaande uit de directeuren van de regionale centra, Nynke van der Ploeg (Toonbeeld) en Robert Vroegindewij (KCE Oosterschelderegio). Namens KEW Cultuureducatie nam Tessa Sonnemans, programmamanager, deel aan het kernteam. Belangrijk besluit binnen het kernteam was de vaststelling van het CmK werkplan 2022 op 15 maart 2022.

Projectteam Reizen in de Tijd door Zeeland

De voortgang van Reizen in de Tijd door Zeeland werd gemonitord vanuit een projectgroep, onder leiding van Tessa Sonnemans (Cultuurkwadraat) en Daniëlle Otten (Erfgoed Zeeland). In de projectgroep zaten Melissa Vos (KEW Cultuureducatie), Tijn Clement (Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen), Hester Jenkins (KCE Oosterschelderegio) en namens het ontwikkelteam Jolijn Rietbergen. De ontwikkeling van de bezoeken (co-creatie musea en scholen) werd begeleid door een ontwikkelteam, bestaande uit Anne van Hekke, Eva Luijckx en Jolijn Rietbergen.

Stuurgroep en adviesgroep Proeftuin Muziekeducatie

De voortgang van de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland werd gemonitord vanuit een stuurgroep, bestaande uit Agnes de Jong (namens CPOZ), Klaas Terlage (namens bestuurdersoverleg VO), John Dane (namens de opleiders/HZ University of Applied Sciences), Marga Vermue (namens de Vereniging Zeeuwse Gemeenten), Ben de Reu (ambassadeur Méér Muziek in de Klas), Robert Vroegindewij

(directeur Muziekschool Zeeland, als adviseur) en Anita Pijpelink (gedeputeerde Cultuur). Ambtelijk secretaris was Peter Heijkoop/Natasja Koole (Provincie Zeeland).

En een adviesgroep, bestaande uit Peter Heijkoop/Natasja Koole (Provincie Zeeland), Hester Jenkins (KCE Oosterschelderegio), Agnes de Jong (namens CPOZ), Tessa Sonnemans (Cultuurkwadraat en KEW Cultuureducatie), Marjolijn Polfliet (Toonbeeld) bracht advies uit m.b.t. de ingediende actieplannen.

Aansturing Filmhub Zuid

De Filmhub Zuid (Zeeuwse aandeel) werd uitgevoerd vanuit Cultuurkwadraat. De betrokken adviseur was Melissa Vos (Cultuurkwadraat). De aansturing vond plaats vanuit het samenwerkingsverband van Cultuurkwadraat (Leo Adriaanse), Film by the Sea (Jan Doense) en Natlab (Ilona van Heeckeren, directeur en Vera Rademaekers, projectleider).

Ondersteuningsteam

De (financieel) administratieve ondersteuning van Cultuurkwadraat werd verricht door Remi Lieveense en Jacolien Boonman (KEW), de managementondersteuning van bestuurder en raad van toezicht door Wilma Veerman (KEW) en de kantoorondersteuning en administratie van De Culturbus door Laura Beijssens en Vanessa van Driel (KEW).

2.5.2. Governance Code Cultuur | Fair Practice Code | Code Diversiteit & Inclusie

Cultuurkwadraat speelt een belangrijke rol op het gebied van kunst en cultuur in het Zeeuwse onderwijs, sociaal domein en cultuurveld. Daarbij hoort goed, verantwoord en transparant bestuur. Raad van toezicht en bestuur van stichting Cultuurkwadraat onderschrijven daarom de drie gedragscodes van de cultuursector en passen de principes en aanbevelingen toe in de activiteiten van de organisatie en de verantwoording daarover: Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie. Cultuurkwadraat is aangemerkt als culturele Algemeen Nut Beogende Instelling.

2.5.3. Onderzoek naar verzelfstandiging

Met de uitbreiding van het takenpakket vanuit de Provincie Zeeland, eind 2022, heeft de Provincie ook middelen beschikbaar gesteld voor de uitbouw en verzelfstandiging van Cultuurkwadraat.

Cultuurkwadraat laat in de eerste helft van 2023 onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden voor verzelfstandiging (d.w.z. ontvlechting van KEW) vanaf 2024. Hiervoor is in december 2022 Toine van Helden van bureau 'De ratio van cultuur' benaderd. De onderzoeksopdracht vangt aan per 1 februari 2023.

Naar verwachting zal de eindrapportage per 1 juli 2023 worden opgeleverd. Het onderzoeksrapport zal ook een voorstel voor een nieuwe organisatiestructuur opleveren.

2.5.4. Communicatie

De belangrijkste communicatiemiddelen in 2022 voor Cultuurkwadraat waren de website, de nieuwsbrieven en de social media. Er werden in 2022 6 nieuwsbrieven uitgegeven (4 voor cultuureducatie breed en 2 specifiek voor het project Reizen in de Tijd door Zeeland).

Wekelijks werden er berichten vanuit de social media (Facebook, Instagram en LinkedIn) gedeeld.

Met de vaststelling van de position paper in maart 2022 werd het hierna genoemde netwerk van stakeholders in beeld gebracht en werd gedurende 2022 de website gaandeweg ingericht op de nieuwe werkgebieden en stakeholders. Heldere communicatie waar de organisatie voor staat wordt tevens meegenomen in het onderzoek, begin 2023, naar de verzelfstandiging van Cultuurkwadraat.

2.5.5. Netwerk Cultuurkwadraat

Met het *position paper* van maart 2022 is Cultuurkwadraat gestart met het in beeld brengen van de primaire en secundaire stakeholders, met de uitbreiding van de werkgebieden.

Primaire stakeholders				
Regionaal niveau	KCE Oosterschelderegio	KEW	Toonbeeld en CEZVL	
Provinciaal niveau	Provincie Zeeland		13 Zeeuwse gemeenten	
Nationaal niveau	Ministerie van OCW	Ministerie van VWS	LKCA	Fonds voor Cultuurparticipatie
Secundaire stakeholders				
Provinciaal niveau	Zeeuws Bestuurders Overleg VO	CPOZ	RAP/ Lesgeven in Zeeland	
Provinciaal niveau	Muziekschool Zeeland	Erfgoed Zeeland	ZB Bibliotheek van Zeeland	
	HZ University of Applied Sciences	SportZeeland	Film by the Sea	
	Zeeuws Cultureel Overleg en Cultural Board Zeeland			
Buiten Zeeland	Universiteit Utrecht	KunstLoc	Natlab (Filmhub)	Koepels voor Amateurkunst

2.6 Tot slot

Als gebruikelijk sluit ik dit jaarverslag af met een dankwoord.

- We bedanken alle deelnemende scholen, culturele en maatschappelijke partners en regionale cultuurpunten in Zeeland;
- We bedanken Fonds voor Cultuurparticipatie, Provincie Zeeland en de 13 Zeeuwse gemeenten voor de financiële ondersteuning van Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024;
- We bedanken Fonds voor Cultuurparticipatie, Provincie Zeeland, Cultuurfonds Zeeland en gemeenten Middelburg en Vlissingen voor de financiële ondersteuning van Reizen in de Tijd door Zeeland;
- We bedanken Provincie Zeeland en ministerie van OCW voor de financiële ondersteuning van de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland;
- We bedanken Provincie Zeeland voor de financiële ondersteuning van De Cultuurbus;
- We bedanken de Provincie Zeeland voor de financiële ondersteuning van de culturele interventies voor de opvang van Oekraïense vluchtelingenkinderen op Zeeuwse scholen;
- We bedanken de Provincie Zeeland voor de financiële ondersteuning van het project Verrijking Zeeuwse Onderwijsarbeidsmarkt;
- We bedanken het Filmfonds voor de financiële ondersteuning van de Filmhub Zuid;
- We bedanken het Fonds voor Cultuurparticipatie voor de herstelsteun t.b.v. de amateurkunst.

En uiteraard bedanken we KEW voor het beschikbaar stellen van kantoorruimte en bijbehorende faciliteiten.

22 mei 2023, Leo Adriaanse,
directeur-bestuurder

3. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht van Cultuurkwadraat bestond gedurende het jaar 2022 uit:

Ir. K.G. Terlage (voorzitter), *voorzitter college van bestuur Scholengroep Pontes*

Drs. G.L. Meeuwisse, *burgemeester van Noord-Beveland*

Drs. M.M. van Vulpen, *partner/senior adviseur cultuur & erfgoed bij adviesbureau BMC*

Bestuur en raad van toezicht passen de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Ook streven zij de toepassing van de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie na. Het rooster van aftreden en overzicht van (neven)functies van de raad van toezicht worden gepubliceerd op de website van Cultuurkwadraat.

De raad van toezicht heeft in 2022 5 maal gezamenlijk vergaderd. Dit jaar was het weer mogelijk om voor de vergadering bij elkaar te komen. Alleen werd via Teams vergaderd wanneer de agenda's dit noodzakelijk maakten. De gespreksonderwerpen die nadrukkelijk in de vergaderingen besproken werden zijn:

1. Opvolging van de afspraken met het Fonds voor Cultuurparticipatie en de Provincie Zeeland in relatie tot de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit en dan met name hoe we na corona weer terug konden komen op de 'normale' uitvoering van het programma.
2. De overige regelingen waarvoor Cultuurkwadraat namens de Provincie Zeeland penvoerder, dan wel projecten waarvoor coördinatie wordt gedaan. Ook is meermaals besproken welk effect deze projecten hebben op de personele en financiële capaciteit van Cultuurkwadraat en hoe lang de beperkte bemensing van Cultuurkwadraat dat zonder verdere financiële ondersteuning vanuit de Provincie vol kan houden.
3. De stand van zaken van de Zeeuwse cultuureducatie en dan met name hoe we daar meer structuur in kunnen krijgen. In het bijzonder de samenwerking met en de rolverdeling tussen Cultuurkwadraat en de regionale cultuurpunten heeft doorlopend onze aandacht gevraagd.
4. Verder taakverbreding van Cultuurkwadraat. De Provincie Zeeland heeft aangegeven nog meer taken bij Cultuurkwadraat te willen beleggen en ziet graag dat Cultuurkwadraat zich manifesteert als een provinciaal ontwikkelbedrijf dat flexibel in kan spelen op beleidsprioriteiten in de Zeeuwse cultuursector. Op deze taakverbreding hebben we ons nader georiënteerd en door de bestuurder zijn de zienswijze en ambities vastgelegd in een 'position paper'. Dit document heeft in de vergadering van 28 maart 2022 instemming van de raad van toezicht gekregen.
5. Ook is er door een afvaardiging van de raad van toezicht overleg gevoerd met de gedeputeerde over de positie van Cultuurkwadraat in het culturele landschap van de provincie alsmede het uitblijven van actie naar aanleiding van eerder uitgekomen rapporten daarover.
6. In de vergadering van 28 november werd besloten om een bureau in te schakelen voor verkenning naar een verzelfstandigde positie van Cultuurkwadraat (d.w.z. minder afhankelijk van de dienstverlening en facilitaire ondersteuning van KEW). In een extra overleg op 19 december werd het daarvoor geselecteerde bureau besproken.
(Het betreffende bureau, 'De ratio van cultuur', werd in januari 2023 opdracht gegeven)

De raad keurde in zijn vergadering van 9 mei 2022 het jaarverslag en de jaarrekening over 2021 goed.

In juni 2021 werd een publieksversie van het jaarverslag op de website van Cultuurkwadraat gepubliceerd.

De raad gaf in de vergadering van 10 oktober goedkeuring aan het jaarplan en de begroting voor 2023.

22 mei 2023, Klaas Terlage,
voorzitter raad van toezicht

Cultuurkwadraat: advies- & ontwikkelorganisatie voor kunst & cultuur in Zeeland.

Stichting Cultuurkwadraat

Vaststelling

Was getekend,
Middelburg, 22 mei 2023

L.C.M. Adriaanse MEd
directeur-bestuurder

Goedkeuring

Was getekend,
Middelburg, 22 mei 2023

Ir. K.G. Terlage,
voorzitter

Drs. G.L. Meeuwisse

Drs. M.M. Van Vulpen

Stichting Cultuurkwadraat
Kuiperspoort 12
4331 GS Middelburg
(0118) 414 928
info@cultuurkwadraat.nl
www.cultuurkwadraat.nl

